

CAPUT XVII.

Nervi hiberna muniunt, inde factis jaculis accensis casas incendunt: sed egregia in tali re militum virtus existit. Demum, quamvis Cæsariani plura damna patiantur, hostium tamen maximus numerus interficitur, et una turris incensa corrui.

- 42 **A**b hac spe repulsi Nervii, vallo pedum xi. et fossa pedum xv. hiberna cingunt. Hæc superiorum annorum consuetudine a nostris cognoverant: et, quosdam de exercitu nacti captivos, ab his docebantur. Sed nulla his ferramentorum copia, quæ esset ad huic usum idonea, gladii cespites circumcidere, 43 manibus, sagulisque terram exhaurire cogebantur. Qua quidem ex re hominum multitudo cognosci potuit: nam minus hostis tribus x. millium passuum in 44 circuitu munitionem perfecerunt; reliquisque diebus turres ad altitudinem valli, 45 falces, testudinesque, quas iidem captivi docuerant, parare, ac facere cœperunt. Septimo oppugnationis die, maximo coorto vento, 46 ferventes fusili ex argilla glandes fundis, et fervefacta jacula in casas, quæ more gallico stramentis erant tectæ, jacere cœperunt. Hæceleriter ignem comprehenderunt, et, venti magnitudine, in omnem castrorum locum distulerunt. Hostes maximo clamore insecuti, quasi parata jam, atque explorata victoria, turres, testudinesque agere, et scalis vallum ascendere cœperunt. At tanta militum virtus, atque ea præsentia animi fuit, ut, cum undique flamma torrerentur, maximaque telorum multitudine premerentur, suaque omnia impedimenta, atque omnes fortunas conflagra-

43 *Manibus, sagulisque.*) Metaphrastes ταλκτε χειροι και ταλκ χειρωσιν. Alii furculis legunt: alii sarculis.

44 *Decem millium passuum in circuitu.*) Sic veteres libri: quibus Græcus consentit, περιποδον δυδονχογτα σταδια.

45 *Falces.*) Falces murales. Vide supra III. cap. 9. sect. 14.

46 *Ferventes fusili ex argilla gl.*) Orosius VI. IO. in hac historia: Testas ferventes intorsere fundis, flammataque focis tela, ac mox concepto igne rutilantia, intra castra fecerunt.

re intelligerent, non modo 47 demigrandi causa de vallo decederet nemo, sed pene ne respiceret quidem quisquam; ac tum omnes acerrime, fortissimeque pugnarent. Hic dies nostris longe gravissimus fuit: sed tamen hunc habuit eventum, ut eo die maximus numerus hostium vulneraretur, ut se sub ipso vallo constipaverant, recessumque primis ultimi non dabant. Paullum quidem intermissa flamma, et quodam loco turri adacta, et contingente vallum, tertiæ cohortis centuriones ex eo, quo stabant, loco recesserunt, suosque omnes removerunt: nutu, vocibusque hostes, si introire vellent, vocare cœperunt: quorum progredi ausus est nemo. Tum ex omni parte 48 lapidibus coniectis deturbati, turrisque succensa est.

47 *Demigrandi causa.*) Fugendi, castra deserendi causa, Metaphrastes, ουχ οπαως φυγης εμεμνηντο. Græcus, Ραρατοι σφενδοθησαν- bati, turrisque.) Romani lapidibus hostes abegerunt, eorumque turrim incenderunt.

48 *Lapidibus coniectis detur-* bati, turrisque.) Græcus, Ραρατοι σφενδοθησαν- τες cætera.

CAPUT XVIII.

T. Pulfio, et L. Varenus centuriones, cum de primo loco inter se semper contendissent, adeoque alter alteri inimicus esset; accidit, ut, dum congregiuntur cum hoste, in maximo vitæ periculo alter alteri auxilio sit, adeo ut vix possit judicari, uter utri anteferendus virtute sit. Plures nuntii ad Cæsarem missi, comprehensi necantur.

Erant in ea legione fortissimi viri centuriones, qui 44 jam 49 primis ordinibus appropinquarent, T. Pulfio, et L. Varenus. Ii perpetuas controversias inter se habebant, uter alteri anteferretur, omnibusque annis 50 de loco summis simultatibus contendebant. Ex iis Pulfio, cum acerrime ad munitionem pugnaretur: "Quid dubitas,

49 *Primis ordinibus appropinquarent.*) Quod gradatim centuriones promovebantur, videntur hi in secundo principe, aut pilo fuisse, ac primum certatim adspirasse. Lipsium lege de Mil. Rom. lib. II. 8. 50 *De loco.*) De gradu dignitatis.

inquit, Varene? aut quem locum probandæ virtutis tuæ exspectas? Hic dies de nostris controversiis judicabit. Hæc cum dixisset, procedit extra munitiones; et quæ pars hostium confertissima visa est, in eam irrumpit. Ne Varenus quidem tum vallo sese continet, sed omnium veritus existimationem subsequitur, mediocri spatio relicto. Pulfio pilum in hostes mittit, atque unum ex multitudine procurrentem transjicit: quo percusso, et examinato, hunc scutis protegunt hostes, et in illum universi tela conjiciunt; neque dant regrediendi facultatem. Transfigitur scutum Pulfioni, et verutum in balteo defigitur. Avertit hic casus vaginam, et gladium educere conantis dextram moratur manum, impeditumque hostes circumstant. Succurrit inimicus illi Varenus, et laboranti subvenit. Ad hunc se confestim a Pulfione omnis multitudo convertit. Illum veruto transfixum arbitrantur. Illic vero occursat ocyus gladio, comunisque rem gerit Varenus: atque uno interfecto reliquos paulum propellit. Dum cupidius instat, in locum inferiorem dejectus concidit. Huic rursus circumvento fert subsidium Pulfio: atque ambo incolumes, compluribus interfectis, summa cum laude sese intra munitiones recipiunt. Sic fortuna in contentione, et certamine utrumque servabit, ut alter alteri inimicus auxilio, salutique esset; neque dijudicari posset, uter utri virtute anteferendus videretur. Quanto erat in dies gravior, atque asperior oppugnatio, et maxime quod, magna parte militum confecta vulneribus, res ad paucitatem defensorum pervenerat, tanto crebriores literæ, nuntiique ad Cæsarem mittebantur: quorum pars deprehensa in conspectu nostrorum militum cum cruciatu nece-

45

CAPUT XIX.

Nervius quidam, nomine Vertico, Ciceronis literas per medios Gallos ad Cæsarem desert. A Cæsare nuntii ad M. Crassum in Bellovacos, et ad C. Fabium missi; itemque literæ ad Labienum. Equitatu coacto Cæsare Crassum, ut advenit, Samarobrinæ præficit, eique legionem assignat. Labienus Cæsari rescribit. Ad Nerviorum fines Cæsare accedit; hic quidam ex Gallis literas ad Ciceronem deferendas dat: quæ lectæ, omnes maxima letitia afficiunt. Galli, obsidione relicta, ad Cæsarem cum exercitu contendunt. Cæsare ex Ciceronis literis cognoscit, quo loco res sit, suosque ad pugnam hortatur.

Erat unus intus Nervius, nomine Vertico, loco natus honesto, qui a prima obsidione ad Ciceronem profugerat, suamque ei fidem præstiterat. Hic servo spe libertatis, magnisque persuadet præmiis, ut literas ad Cæsarem deferat. Has ille in jaculo illigatas afert: et Gallus inter Gallos sine ulla suspitione versatus, ad Cæsarem pervenit. Ab eo de periculo Ciceronis, legionisque cognoscit. Cæsare, acceptis literis circiter hora xi. diei, statim nuntium⁵¹ in Bellovacos ad M. Crassum quæstorem mittit; cujus hiberna aberant ab eo millia passuum xxv. Jubet media nocte legionem proficisci, celeriterque ad se venire. Exit cum nuntio Crassus. Alterum ad C. Fabium legatum mittit, ut in Attrebatium fines legionem adducat, qua sibi iter faciendum sciebat. Scribit Labieno, si Reipubl. commodo facere posset, cum legione ad fines Nerviorum veniat: reliquam partem exercitus, quod paulo aberat longius, non putat exspectandam. Equites circiter cd. ex proximis hibernis cogit. Hora circiter iii. ab antecursoribus de Crassi adventu certior est factus: eo die millia passuum xx. progreditur. Crassum Samarobrinæ præficit, legionemque ei attribuit, quod ibi

46

47

⁵¹ In Bellovacos ad M. Crassum.) De Bellovacis ad lib. ii. cap. 2. sect. 4. dictum. Pars erant præcipua Belgii proprii, quod Cæsare ita supra cap. 12. sect. 24. nominavit. Ibi enim Crassus cum legione in Belgio locavit: hic ex Bellovacis evocat.

impedimenta exercitus, obsides civitatum, literas publicas, frumentumque omne, quod eo tolerandæ hie-
 mis causa devexerat, relinquebat. Fabius, ut impera-
 tum erat, non ita multum moratus, in itinere cum le-
 gione occurrit. Labienus, interitu Sabini, et cade co-
 hortium cognita, cum omnes ad eum Trevirorum co-
 piæ venissent, ⁵² veritus, si ex hibernis fugæ similem
 profectionem fecisset, ut hostium impetum sustinere
 non posset, præsertim quod recenti victoria efferri sci-
 ret, literas Cæsari remittit, quanto cum periculo le-
 gionem ex hibernis educturus esset: ⁵³ rem gestam in
 Eburonibus præscribit: docet, omnes peditatus, equi-
 tatusque copias Trevirorum III. millia passuum longe
 48 ab suis castris ⁵⁴ consedissee. Cæsar, consilio ejus pro-
 bato, etsi, opinione III. legionum dejectus, ad II. redie-
 rat, tamen unum communis salutis auxilium in celeri-
 tate ponebat. Venit magnis itineribus in Nerviorum fi-
 nes. Ibi ex captivis cognoscit, quæ apud Ciceronem
 gerantur; quantoque in periculo res sit. Tum cuidam
 ex equitibus Gallis magnis præmiis persuadet, uti ad
 Ciceronem epistolam deferat. Hanc Græcis conscrip-
 ptam literis mittit, ne intercepta epistola, nostra ab
 hostibus consilia cognoscantur: si adire non possit,
 monet, ut tragulam cum epistola ad amentum deli-
 gata intra munitiones castrorum abjiciat. In literis scri-
 bit, se cum legionibus profectum celeriter affore: hor-
 tatur, ut pristinam virtutem retineat. Gallus pericu-
 lum veritus, ut erat præceptum, tragulam mittit. Hæc
 casu ad turim adhæsit, neque ab nostris biduo ani-
 madversa. Tertio die a quodam milite conspicitur,
 dempta ad Ciceronem defertur. Ille perlectam in con-
 ventu militum recitat, maximaque omnes lætitia affi-
 cit. Tum fumi incendiorum procul videbantur, quæ

⁵² Veritus, ut non.) Malim non deleri: aut legi ne non, v. Cl. Perizon. ad Minerv. p. 915.

⁵³ Rem gestam in Eburonibus.) Cum Titurio Sabino, et Aurunculejo Cotta, utroque cæso. Supra cap. 13. sect. 28. seq.

⁵⁴ Consedisse.) Castra posuisse: ut l. 2. cap. II. sect. 21. c. 8. sect. 16. l. v. c. 6. sect. 6. consedit, et castra communit. Et Livius v. 39. Galli inter Romanam, atque Anienem caesede-
 re.

res omnem dubitationem adventus legionum expulit. Galli, re cognita per exploratores, obsidionem re- 49
 linquunt, ad Cæsarem omnibus copiis contendunt. Eæ
 erant armatorum circiter millia IX. Cicero, data fa-
 cultate, Gallum ab eodem Verticone, quem supra de-
 monstravimus, repetit, qui literas ad Cæsarem defe-
 rat; huoc admonet, iter caute, diligenterque faciat:
 perscribit in literis, hostes abs se discessisse, omnem-
 que ad eum multitudinem convertisse. Quibus literis
 circiter media nocte allatis, Cæsar suos facit certiores,
 eosque ad dimicandum animo confirmat.

CAPUT XX.

Cæsar castra movet; eadem conspectis hostibus communit. Hostium equites ad Cæsaris castra accedunt, et prælium committunt: quo inito Cæsariani se in castra receperunt; hostes propius accedunt. At Cæsar, simulato aliquandiu timore, erumpit, et hostes fugat. Inde ad Ciceronem proficiscitur; eumque, et legionem commendat pro rebus gestis. Interim fama de victoria a Cæsare relata ad Labienum perfertur.

P osterio die luce prima movet castra: et circiter mil-
 lia passuum IV. progressus trans vallem magnam, et rivum
 hostium multitudinem conspicitur. Erat magni periculi
 res, cum tantis copiis iniquo loco dimicare: tamen, quo-
 niam liberatum obsidione Ciceronem sciebat, eoque omni-
 no ⁵⁵ remittendum de celeritate existimabat, consedit; et
 quam æquissimo loco potest, castra communit: atque hæc,
 etsi erant exigua per se, vix hominum millium VII. præser-
 tim nullis cum impedimentis, tamen angustis viarum,
 quammaxime potest, contrahit; eo consilio, ut in summam
 contemtionem hostibus veniat. Interim speculatoribus in
 omnes partes dimissis, explorat, quo commodissime itine-
 re vallem transire posset. Eo die parvulis equestribus 50
 præliis ad aquam factis, utrique sese suo loco conti-

⁵⁵ Remittendum de celeritate.) Ideo minus celebrandum existi-
 mabat.

nerant; Galli, quod ampliores copias, quæ nondum convenant; exspectabant; Cæsar, si forte timoris simulatione hostes in suum locum elicere posset, citra vallem, ut pro castris prælio contenderet; si id efficere non posset, ut, exploratis itineribus, minore cum periculo vallem, rivumque transiret. Prima luce hostium equitatus ad castra accedit, præliumque cum nostris equitibus committit. Cæsar consulto equites cedere, seque in castra recipere jubet; simul ex omnibus partibus castra altiore vallo muniti, portasque obstrui, atque iis administrandis rebus quam maxime con-

51 cursari, et cum simulatione agi timoris jubet. Quibus omnibus rebus hostes invitati, copias transducunt, aciemque iniquo loco constituunt; nostris vero etiam de vallo deductis, propius accedunt; et tela intra munitionem ex omnibus partibus conjiciunt; præconibusque circummissis, pronuntiari jubent, "seu quis Gallus, seu Romanus velit ante horam tertiam ad se transire, sine periculo licere, post id tempus non fore potestatem." Ac sic nostros contempserunt, ut, obstructis in speciem portis singulis ordinibus cespitem, 56 quod ea non posse introrumpere videbantur, alii 57 vallum manu scandere, alii fossas complere inciperent. Tunc Cæsar, omnibus portis eruptione facta, equitatuque emissis, celeriter hostes dat in fugam sic, ut omnino pugnandi causa resisteret nemo; magnumque ex his numerum occidit, atque omnes armis exiit. Longius prosequi veritus, quod silvæ, paludesque intercedebant, neque etiam parvulo detrimento illum locum relinquere videbat; omnibus suis incolumibus copiis, eodem die ad Ciceronem pervenit. Institutas turres, testudines,

52 munitionesque hostium admiratur. Legione producta, cognoscit non decimum quemque esse relictum militem sine vulnere. Ex his omnibus judicat rebus, quanto cum periculo, et quanta virtute sint res administra-

56 Quod ea non posse introrumpere. Ea, sub audi via, quæ ellipsis videtur ad verbum facere.

57 Vallum manu scandere. Dura locutio: ab recentioribus

tamen recepta. Vetustiores libri, manu scindere, sicut Græcus interpres, τὸ ἔρπον τῆ χειρὶ περιτέμνειν... Alius codex, vallum vi conscendere.

tæ. Ciceronem pro ejus merito, legionemque collaudat: centuriones sigillatim, tribunosque militum appellat, quorum egregiam fuisse virtutem, testimonio Ciceronis cognoverat. De casu Sabini, et Cottæ certius ex captivis cognoscit. Postero die, concione habita, rem gestam proponit: milites consolatur, et confirmat: quod detrimentum culpa, et temeritate legati sit acceptum, hoc æquiore animo ferendum docet, quod beneficio Deorum immortalium, et virtute eorum expiato incommodo, neque hostibus diutina lætatio, neque ipsis longior dolor relinquatur. Interim ad Labienum per Rhemos incredibili celeritate de victoria Cæsarum fama perfertur: ut cum ab hibernis Ciceronis millia passuum l. abesset, eoque post horam nonam diei Cæsar pervenisset, ante mediam noctem ad portas castrorum clamor oriretur; quo clamore significatio victoriæ, gratulatioque ab Rhemis Labieno fieret.

CAPUT XXI.

Indutiomarus copias in Treviros reducit. Cæsar, Fabio in hiberna remisso, hiemare statuit circum Samarobrinam. Gallorum motus, et concilia nocturna, quæ ab illis habentur. Cæsar Principes civitatum, quæ Armoricæ dicuntur, terrendo, et cohortando in officio retinet. Cavarinus a Senonibus regno, et domo expellitur. Treviri, et Indutiomarus civitates trans Rhenum pecunias pollicendo sollicitant.

Hac fama ad Treviros perlata, Indutiomarus, qui postero die castra Labieni oppugnare decreverat, noctu profugit, 58 copiasque omnes in Treviros reducit. Cæsar Fabium cum legione in sua remittit hiberna: ipse cum III. legionibus circum Samarobrinam trinis hibernis hiemare constituit; et, quod tanti motus Galliarum extiterant, totam hiemem ipse ad exerci-

58 Copias in Treviros reducit. Non enim in Treviris castra Labieni erant, sed in con-

finio Trevirorum. Supra cap. 12. sect. 24.

tum manere decrevit. Nam illo incommodo de Sabini morte perlato, omnes fere Gallia civitates de bello consultabant, nuntios, legationesque in omnes partes dimittebant; et quid reliqui consilii caperent, atque unde initium belli fieret, explorabant; nocturnaue in locis desertis concilia habebant, neque ullum totius hiemis tempus intercessit sine sollicitudine Caesaris, quin aliquem de consiliis, et metu Gallorum nuntium acciperet. In his ab L. Roscio legato, quem legioni XIII. praeferat, certior et factus, magnas Gallorum copias earum civitatum, ⁵⁹ quae Armoricae appellantur, oppugnandi sui causa, convenisse; neque longius nullibus passuum VIII. ab hibernis suis abfuisse; sed nuntio allato de victoria Caesaris, discessisse, adeo ut fugae similis discessus videretur. At Caesar, principibus cujusque civitatis ad se vocatis, alios territando, cum se scire, quae fierent, denuntiaret, alios cohortando, magnam partem Galliae in officio tenuit. Tamen Senones, quae est civitas in primis firma, et magnae inter Gallos auctoritatis, Cavarinum, quem Caesar apud eos regem constituerat, cujus frater Moritasgus, adventu in Galliam Caesaris, cujusque majores regnum obtinuerant, interficere publico consilio conati, cum ille praesensisset, ac profugisset, usque ad fines insecuti, regno, domoque expulerunt; et, missis ad Caesarem satisfaciendi causa legatis, cum is omnem ad se senatum venire jussisset, dicto audientes non fuerunt. Tantum apud homines barbaros valuit, esse repertos aliquos principes belli inferendi, tantamque omnium voluntatis commutationem attulit, ut praeter Aeduos, et Rhemos, quos praecipuo semper honore Caesar habuit, alteros pro vetere, ac perpetua erga populum Romanum fide, alteros pro recentibus belli Gallici officii, nulla fere fuerit civitas non suspecta nobis. Idque adeo haud scio, mirandumne sit, cum compluribus aliis de causis, tum maxime, quod qui virtute belli omnibus gentibus pra-

⁵⁹ Quae Armoricae appellantur. lib. VII. cap. 27. sect. 75. eorum (Celtarum) consuetudine ita appellari traditur; quod

verbum Celticum esse demonstrat. Maritima significantur, quia armor est Latine ad mare. *re.* in hoc verbo inveniuntur

ferebantur, tantum se ejus opinionis deperdidisse, ut populi Romani imperia perferrent, gravissime dolerent. Treviri vero, atque Indutiomarus totius hiemis nullum tempus intermiserunt, quin trans Rhenum legatos mitterent: civitates sollicitarent: pecunias pollicerentur: magna parte exercitus nostri interfecta, multo minorem superesse dicerent partem. Neque tamen ulli civitati Germanorum persuaderi potuit, ut Rhenum transire, "cum se bis expertos dicerent, Ariovisti bello, et Tencterorum transitu; non esse fortunam amplius tentaturos.",

CAPUT XXII.

Indutiomarus delectum habet: et armato concilio indicto, Cingetorigem generum suum, bonis publicatis, hostem judicat: inde in concilio dicit, se per fines Remorum iturum, et Labieni castra oppugnaturum. Labienus nuntius ad finitimas civitates missis, equitatum convocat. Indutiomarus ad castra Labieni accedit, ejusque milites ad pugnam provocat. Tandem e portis eruptione facta, milites Labieni Indutiomarum insequuntur, et occidunt. Eburones, et Nervii, recognita, discedunt.

Hac spe lapsus Indutiomarus nihilominus copias cogere, exigere a finitimis, equos parare, exules, ⁶⁰ damnatosque e Gallia magnis praemiis ad se allicere coepit; ac tantam sibi jam iis rebus in Gallia auctoritatem comparaverat, ut undique ad eum legationes concurrerent; gratiam, atque amicitiam publice, privatimque peterent. Ubi intellexit, ultro ad se veniri; altera ex parte Senones, Carnutesque conscientia facinoris instigari; altera Nervios, Aduaticosque bellum Romanis parare; neque sibi voluntariorum copias defore, si ex finibus suis progredi coepisset; armatum concilium indicit. Hoc more Gallorum est initium

⁶⁰ Damnatosque e Gallia.) ponatur. Quidam recentes libri sine praepositione; at interpretes etiam ex πάσης τῆς Γαλατίας.

belli, quo, lege communi, omnes puberes armati convenire coguntur; et qui ex iis novissimus venit, in conspectu multitudinis omnibus cruciatibus affectus necatur. In eo concilio Cingetorigem, alterius principem factionis, generum suum, quem supra demonstravimus Cæsaris secutum fidem ab eo non discessisse, hostem judicandum curat; bonaque ejus publicat. His rebus confectis, in concilio pronuntiat, accessitum se a Senonibus, et Carnutibus, aliisque compluribus Galliarum civitatibus; huc iter facturum per fines Rhemorum, eorumque agros populaturum, ac priusquam id faciat, castra Labieni oppugnaturum: quæque fieri velit, præcipit. Labienus, cum et loci natura, et manu munitissimis castris sese contineret, de suo, ac legionis periculo nihil timebat, sed ne quam occasionem rei bene gerendæ dimitteret, cogitabat. Itaque a Cingetorige, atque ejus propinquis oratione Indutiomari cognita, quam in concilio habuerat, nuntios mittit ad finitimas civitates, equitesque undique convocat. Iis certam diem conveniendi dicit. Interim prope quotidie cum omni equitatu Indutiomarus sub castris ejus vagabatur; alias ut situm castrorum cognosceret, alias colloquendi, aut territandi causa. Equites plerumque omnes tela intra vallum conjiciebant. Labienus suos intra munitiones continebat: timorisque opinionem, quibuscumque poterat rebus, augebat. Cum majore in dies contemptione Indutiomarus ad castra accederet, nocte una intromissis equitibus omnium finitimarum civitatum, quos accersendos curaverat, tanta diligentia omnes suos custodiis intra castra continuit, ut nulla ratione ea res enuntiari, aut ad Treviros perferri posset. Interim ex consuetudine quotidiana Indutiomarus ad castra accedit, atque ibi magnam partem diei consumit. Equites tela conjiciunt, et magna contumelia verborum nostros ad pugna evocant. Nullo a nostris dato responso, ubi visum est, sub vesperum dispersi, ac dissipati discedunt: subito Labienus duabus portis omnem equitatum emittit: præcipit, atque interdicit, perterritis hostibus, atque in fugam conjectis, quod fore, sicut accidit, videbat, omnes unum peterent Indutiomarum,

ne quis quemquam prius vulneraret, quam illum interfectum videret; quod, mora reliquorum, illum spatium nactum effugere nolebat. Magna proponit iis, qui occiderint, præmia. Summittit cohortes equitibus subsidio. Comprobat hominis consilium fortuna; et, cum unum omnes peterent, ⁶¹ in ipso fluminis vado deprehensus Indutiomarus interficitur, caputque ejus referitur in castra. Redeuntes equites, quos possunt, consectantur, atque occidunt. Hac re cognita, omnes Eburonum, et Nerviorum, quæ convenerant, copiæ discedunt, paulloque habuit post id factum Cæsar quietiorem Galliam.

⁶¹ In ipso fluminis vado.) tur: Rhemos autem Mosa divisa
Hiberna Labieni in Rhenis erant, sit a Treviris, quod Cluverius
in confinio Trevirorum, ut supra cap. 12. sect. 24. definiun-
11. 14. probavit.